

НИЙСЛЭЛ ДЭХ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
ГҮЙЦЭТГЭЛ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ХЭЛТЭС

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЛБАРЫН ЗЭЭЛ ТУСЛАМЖИЙН ХӨРӨНГИЙН АШИГЛАЛТ, ҮР ӨГӨӨЖ

УЛААНБААТАР ХОТ
2023 ОН

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Аудитын зорилт: “Хөдөө аж ахуйн салбарын зээл, тусламжийн хөрөнгийн ашиглалт, үр өгөөж” сэдвээр гүйцэтгэлийн аудит хийж, дүгнэлт, зөвлөмж гарган, УИХ болон холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулж, олон нийтэд мэдээлэхэд аудитын зорилт чиглэгдсэн.

Аудитын зорилтыг хангахын тулд:

- Засгийн газрын шугамаар авсан зээлийг үр дүнтэй ашиглаж байгаа эсэх;
- Хандивлагч орон, олон улсын байгууллагаас авсан тусламжийн хөрөнгийн ашиглалт үр өгөөжтэй байгаа эсэх;
- Зээл, тусламжийн хөрөнгийн ашиглалтад тавих хяналтын тогтолцоо үр нөлөөтэй эсэх;

Шалгагдсан байгууллага, нэгжийн нэр: Нийслэлийн Засаг даргын тамгын газар, Нийслэлийн Хүнс хөдөө аж ахуйн газар, “Бэлчээрийн менежмент” ОНӨААТҮГ, дүүргүүдийн хүнс хөдөө аж ахуйн хэлтэс, тасаг холбогдох бусад газрууд

Хүндрэл, бэрхшээл: Үндэсний Аудитын газрын судалгаанд тусгагдсан зээлийн 1,611,527.2 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 12 төслийн, буцалтгүй тусламжийн 304,149.2 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 16 төслийн хөрөнгөөр санхүүжигдсэн арга хэмжээнээс нийслэл, дүүргийн Засаг даргын тамгын газар, Нийслэлийн Хүнс хөдөө аж ахуйн газарболон бусад байгууллагуудаар дамжин санхүүжигдээгүй байна..

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

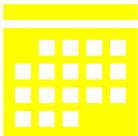
Зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хөдөө аж ахуйн салбарт

Нийслэлд Хөгжлийн банк, Хаан банк, Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан зэргээр дамжуулан санхүүжигдсэн Монгол улсын ЗГ-ын эх үүсвэртэй зээлийн 4 ТАХ, Швейцарын хөгжлийн агентлаг, Канадын АДРА ОУБ, БНСУ-ын КОЙКА ОУБ, Кореан эйр компанийн буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр 7 ТАХ хэрэгжсэн байна.

Дүгнэлт: Зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хөдөө аж ахуйн салбарт хэрэгжсэн төсөл, хөтөлбөрүүд нь олон нийтийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн, байгаль орчинд ээлтэй, иргэдийн амьжиргаанд дэмжлэг үзүүлэхүйц арга хэмжээнүүд болжээ.

Зээлийн хөрөнгөөр:

Нийслэлийн хэмжээнд 2016-2022 оны байдлаар ЗГ-ын зээлийн шугамаар ХАА-г дэмжих сан, Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан, Хөгжлийн банк, Хаан банк зэргээр дамжин авсан 123,051.6 сая төгрөгийн дүн бүхий 4 ТАХ байна. Үүнээс 1 ТАХ-ны зээл эргэн төлөгдөж дууссан, 2 ТАХ-ны зээл нь 2024 онд дуусах, 1 ТАХ-ний зээлийн санхүүжилт зогссон шүүхийн маргаантай байна.

Буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр:

Нийслэлийн хэмжээнд 2016-2022 оны байдлаар Швейцарын хөгжлийн агентлаг, Канадын АДРА ОУБ, БНСУ-ын КОЙКА ОУБ, Кореан эйр нислэгийн компани зэрэг хандивлагч орон, олон улсын байгууллагуудтай хамтран хандив тусламжаар 5 ТАХ бүрэн хэрэгжиж 2 ТАХ гэрээний дагуу он дамжин хэрэгжиж байна.

Аудитын дүн

Аудитын дэд зорилт

А.1.1. Хөдөө аж ахуйн салбарын хөгжлийн бодлоготой нийцсэн төсөл, арга хэмжээг хуулийн дагуу сонгон шалгаруулж байна уу

Хариулт: ТАХ-ний сонгон шалгаруулалтыг нийслэл, дүүрэгт зохион байгуулдаггүй. Хэрэгжиж буй ТАХ-үүд нь хөдөө аж ахуйн салбарын хөгжлийн бодлоготой нийцэж байна.

А.1.2. Төлөвлөлтийн шаардлага хангасан төсөл, арга хэмжээнд зээл олгож байна уу?

Хариулт: Дээрх 4 ТАХ-ний зээлийн төлөвлөлт болон олголтод нийслэл, дүүрэг оролцоогүй байна

Аудитын дэд зорилт

А.2.1. Зээлийн хөрөнгийг ашиглагч гэрээнд заасан үүргээ тогтоосон хугацаанд бүрэн биелүүлж байна уу?

Хариулт: Гурван ТАХ-ний зээлийн хөрөнгийг ашиглагч тал нь гэрээнд заасан хугацаанд биелүүлэн ажиллажээ. Харин нэг ТАХ-ний зээл зогссон байна

А.2.2. Зээлийн хөрөнгөөр санхүүжсэн төсөл, арга хэмжээний ашиглалт үр дүнтэй байна уу?

Хариулт: Зээлийн хөрөнгөөр санхүүжсэн ТАХ-ний ашиглалт иргэн, ААН-д өрхийн үйлдвэрлэл, бизнесийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж, үр дүнгээ өгсөн байна.

Аудитын дэд зорилт

Б.1.2. Тусламж нь олон нийт, нийгмийн хэрэгцээ, шаардлагыг хангаж байна уу?

Хариулт: ХАА-н чиглэлд олон улсын байгууллагын тусламжаар хэрэгжиж буй ТАХ нь орон нутаг болон олон нийтийн хэрэгцээ шаардлагыг хангаж, үр дүнгээ өгч байна.

Б.1.3. Тусламжийн хөрөнгийг сонгох, үнэлэх, эрэмбэлэх ажил хийгдэж, шаардлагатай төсөл, арга хэмжээг хамруулсан уу?

Хариулт: нийслэл, дүүрэгт тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн ТАХ-г сонгох, үнэлэх, эрэмбэлэх журмаар зохицуулаагүй байна.

Аудитын дэд зорилт

Б.2.1. Тусламжийг холбогдох хуульд заасан шаардлагад нийцүүлэн зохих ёсоор хэрэгжүүлсэн үү?

Хариулт: Тусламж, дэмжлэгийн хөрөнгийг иргэдэд олгохдоо холбогдох хууль тогтоомж, журамд заасан шаардлагад нийцүүлжээ.

Б.2.2. Тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлж дууссаны дараа үр дүнг тооцсон уу?

Хариулт: Тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгсэн ТАХ нь иргэдийн амьжиргаанд бодит дэмжлэг үзүүлж үр дүнгээ өгсөн байна.

Аудитын дүн

Аудитын дэд зорилт

В.1.1. Зээл, тусламжаар хэрэгжиж байгаа төслүүдийн мэдээллийн ил тод байдал хангагдаж байна уу?

Хариулт: ХАА салбарт зээл, тусламжаар хэрэгжих ТАХ-ний мэдээллийг боломжит эх сурвалжаар дамжуулан нээлттэй мэдээлж үр дүнг тухай бүрд нь тайлагнадаг байна.

Аудитын дэд зорилт

В.1.2. Зээл, тусламжийн хөрөнгөөр санхүүжсэн төсөл, арга хэмжээнд эрх бүхий байгууллагууд хяналт тавьж байна уу?

Хариулт: ЗГ-ын зээл, хандивлагч орон, олон улсын байгууллагаас авсан ТАХнд нийслэлээс хяналтыг хэрэгжүүлдэггүй, явцын мэдээ тайланг авах чиглэлээр хамтран ажилладаг байна.

Аудитын дэд зорилт

В.2.1. Зээл, тусламжийн хөрөнгөөр санхүүжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтийн явц, үр дүнд хяналт- шинжилгээ, үнэлгээ хийж байна уу?

Хариулт: Зээл, тусламжийн хөрөнгийн хэрэгжилтэд НХХААГ-аас гэрээнд заасны дагуу дэмжин туслах, төсөл, хөтөлбөрийн үр дүнг тооцож тайлан мэдээг жил бүр гаргадаг. Харин ТАХ-ний хэрэгжилтийн явц, үр дүнд хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийх чиг үүргийг журмаар зохицуулаагүй байна

Аудитын дэд зорилт

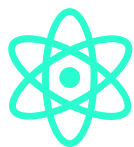
В.2.2. Зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний үр дүнг зохих хууль тогтоомжийн дагуу бүртгэж, тайлагнаж байна уу?

Хариулт: Хэрэгжиж дууссан ТАХ-г нийслэлд хүлээлгэн өгч, хөрөнгийг хууль тогтоомжийн дагуу бүртгэлд тусгажээ.

АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ

Аудитаар илрүүлсэн зүйлс, аудитын дүнд үндэслэн дараах дүгнэлтүүдийг хийж байна. Үүнд

Зээлээр хэрэгжүүлсэн ТАХ-үүд нь иргэн, ААН-ийн өрхийн үйлдвэрлэл, бизнесийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж үр дүнтэй хэрэгжсэн байна.

Хандивлагч орон, ОУБ-ын тусламжаар нийслэл, дүүрэгтэй санамж бичгийн хүрээнд хамтран хэрэгжүүлсэн ТАХ-үүд нь орон нутаг, олон нийтийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн байгаль орчинд ээлтэй, иргэдийн амьжиргаанд ач холбогдолтой арга хэмжээнүүд болжээ.

ХАА-н салбарын зээл, хандивлагч орон, ОУБ-н тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн ТАХ-ний хэрэгжилтийн явцад хяналтын чиг үүргийг нийслэл, дүүргийн байгууллагуудаас хэрэгжүүлэх зохицуулалтгүй, дэмжин туслах чиг үүргийн хүрээнд хамтран ажилладаг байна.

АУДИТЫН ЗӨВЛӨМЖ

Аудитын дүн, дүгнэлтэд үндэслэн дараах зөвлөмжийг өгч байна. Үүнд

Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагч (Д.Сумъяабазар)-д:

Нийслэлийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газарт:

1. Хэрэгжиж дууссан БНСУ-ын Койка ОУБ-ын санхүүжилтээр "Ногоон Ази сүлжээ" ТББ-н гүйцэтгэсэн "Жимс, жимсгэнийн боловсруулах үйлдвэр"-ийг нийслэлийн өмчид бүртгэж, цаашид хэвийн үргэлжлүүлэх нөхцөл боломжийг бүрдүүлж үйл ажиллагааны ашиглалт, үр өгөөжийг нь нэмэгдүүлэх.

1. ОУБ-ын зээл, тусламжаар хэрэгжүүлэхээр санал болгож байгаа төсөл, хөтөлбөрүүдэд байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлж хэрэгжилтийн үр дүнг тооцон ажиллах;

2. Нийслэлд ХАА-н чиглэлээр хэрэгжиж дууссан "Жимс, жимсгэнэ боловсруулах үйлдвэр"-ийг иргэдэд үр дүнтэйгээр ашиглуулж, хамтран ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх.

